

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci žalobcov : **1/ M. B.**, bývajúci vo Z., **2/ M. B.**, bývajúca vo Z., obaja zastúpení JUDr. P. H., advokátom vo Z., proti žalovaným : **1/ P., a.s.**, B., **2/ L. a.s.**, so sídlom Ž., **3/ M. B.**, bývajúci v K.D., **4/ L. B.**, bývajúca v K.D., **o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby**, vedenej na Okresnom súde Zvolen pod sp.zn. 13 C 160/2006, o dovolaní žalobcov 1/, 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 12. novembra 2009 sp.zn. 16 Co 321/2009

t a k t o :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovaným 1/ až 4/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Zvolen rozsudkom (v poradí druhým) z 25. júna 2009 č.k. 13 C 160/2006-457 zamietol žalobu žalobcov, ktorou sa domáhali určenia neplatnosti dobrovoľnej dražby. Poukázal ohľadne priebehu dražby na svoje odôvodnenie v pôvodnom rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 13 C 160/2006-295 zo dňa 29. októbra 2007 ako aj na doplnené dokazovanie po zrušení predmetného rozsudku odvolacím súdom a dospel k záveru, že znalecký posudok č. X. zo dňa 3.12.2005, v ktorom súdna znalkyňa Ing. D. K. určila hodnotu bytu, ktorý bol predmetom dražby konanej dňa 20.2.2006 v sume 890 000,-- Sk, že táto hodnota bytu je v kontexte s cenou obvyklou na mieste dražby, keď pri stanovení hodnoty predmetného bytu bolo vychádzané zo skutočne realizovaných prevodov bytov v danej lokalite v danom časovom horizonte. Ohľadne žalovanej 4/ L. B. uviedol, že účasť na dražbe ako dražiteľa a úspech na nej jedného z manželov za súhlasu druhého manžela má za následok, že predmet dražby sa stáva predmetom ich bezpodielového spoluvlastníctva. Režim nakladania s vecou patriacou do bezpodielového spoluvlastníctva upravuje ustanovenie § 144 Občianskeho zákonníka, riešenie nezhôd ustanovenie § 145 Občianskeho zákonníka, pokiaľ bezpodielové spoluvlastníctvo trvá. V tomto prípade sa

relatívnej neplatnosti predmetného právneho úkonu mohla dovolať práve žalovaná 4/, toto však neurobila, keďže súhlasila s vyššie uvádzaným postupom. Súd nezistil žiadne porušenia ustanovenia zákona č. 527/2002 Z.z. v platnom znení v zmysle § 21 ods. 2, odstránil rozpory, na ktoré poukázal odvolací súd vo svojom zrušujúcom uznesení a návrh žalobcov ako nedôvodný zamietol.

Na odvolanie žalobcov 1/, 2/ Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 12. novembra 2009 č.k. 16 Co 321/2009-490 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s rozhodnutím okresného súdu, ktorý správne zistil skutkový stav veci a vec aj správne právne posúdil.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalobcovia 1/, 2/, ktorého prípustnosť odvodzovali z ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p. Uviedli, že rozhodnutím odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvého stupňa došlo v pomeroch žalobcov k ujme, ktorá bude odstránená tým, že dovolací súd rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica č.k. 16 Co 321/2009-490 zo dňa 12.11.2009 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Zvolen č.k. 13 C 160/2006-457 zo dňa 25.6.2009 v celom rozsahu zruší. Namietali jednak, že v konaní neboli riadne a dôsledne odstránené rozpory medzi znaleckými posudkami a odvolací súd bol povinný doplniť dokazovanie v tomto smere, aby odstránil oprávnené pochybnosti ohľadom všeobecnej hodnoty predmetného bytu. Súd prvého stupňa dôsledne neskúmal ani procesnú stránku napadnutej dražby, keď žalovaný 3/ nemal žiadne splnomocnenie od svojej manželky, aby v jej mene robil právne úkony v priebehu napadnutej dražby s cieľom nadobudnúť predmetný byt do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, nevypočul ani notárku JUDr. E. C., ktorá vyhotovila notársku zápisnicu, ktorá neobsahuje všetky skutočnosti, ktoré sú podstatné pre posúdenie hodnovernosti a zákonnosti vykonanej dražby. Tieto rozpory neodstránil ani odvolací súd. Odvolací súd, tým že neodstránil uvedené rozpory zopakovaním dokazovania, prípadne doplnením dokazovania, porušil právo účastníkov na spravodlivý súdny proces, aby účastníci konania mohli až po vydaní samotného rozhodnutia argumentovať v záujme ochrany svojich zákonných práv. Ak odvolací súd prejednal a rozhodol v neprítomnosti účastníka konania, ktorého predvolanie nemal vykázané, odňal tým zastúpenému účastníkovi možnosť konať pred súdom. Odvolací súd nemal pre konanie na druhom stupni vykázané doručenie predvolania žalobcov ani právneho zástupcu žalobcov, tak podľa názoru žalobcov odňal žalobcom možnosť konať pred súdom. Na základe uvedených skutočností žiada, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho

súdu ako aj prvostupňového súdu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Súčasne navrhli odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia.

Žalovaní 1/ až 4/ sa k podanému dovolaniu žalobcov nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpení advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či ich opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré týmto opravným prostriedkom možno napadnúť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. Dovolanie proti rozsudku je prípustné, ak smeruje proti rozsudku, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.), alebo proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo proti rozsudku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.). V danom prípade dovolanie smeruje proti rozsudku, ktorý nevykazuje znaky niektorého z uvedených rozsudkov, preto prípustnosť dovolania z týchto ustanovení nemožno vyvodíť.

Vzhľadom na obsah dovolania a tiež zákonnú povinnosť skúmať, či napadnutý rozsudok nebol vydaný v konaní, postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. (§ 242 ods. 1 O.s.p.), neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa ďalej zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie proti rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu prípustné vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,

g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Ustanovenie § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný a ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v tomto ustanovení, možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné. Pre záver o existencii niektorej z uvedených procesných väd nie je rozhodujúci subjektívny názor účastníka o tom, že v konaní došlo k jednej z týchto väd, ale len jednoznačne, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd.

Žalobcovia vady konania v zmysle § 237 písm.a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietali a v dovolacom konaní vady tejto povahy nevyšli najavo. Prípustnosť ich dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodit'.

V dovolaní sa namieta existencia vady konania v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je taký vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

Na námietku dovolateľov, spochybňujúcu správnosť zistenia skutkových záverov nižších súdov, či nedostatočné zistenie skutkového stavu veci (neboli riadne a dôsledne odstránené rozpory medzi znaleckými posudkami, súd dôsledne neskúmal ani procesnú stránku napadnutej dražby, nevypočul notárku JUDr. E. C., ktorá vyhotovila notársku zápisnicu, hoci žalobcovia v priebehu konania spochybňovali hodnovernosť uvedenej notárskej zápisnice) – v tomto smere bol Najvyšší súd Slovenskej republiky viazaný ako rozsahom tak i obsahom podaného dovolania – možno uviesť len to, že v zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie totiž nie je „ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm.a/ a b/ O.s.p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.) väd. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať ako revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, tak ani prieskumom nimi vykonaného dokazovania.

Ťažisko dokazovania je totiž v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery je oprávnený dopĺňať prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže

vykonávať dokazovanie (§ 213 O.s.p.). Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou, v ktorej by mohol preskúmať akékoľvek rozhodnutie súdu druhého stupňa. Preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci, nemôže dovolací súd už len z tohto dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože – na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu – nemá možnosť podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní tieto dôkazy sám vykonávať, ako je zrejmé z obmedzeného rozsahu dokazovania v dovolacom konaní podľa ustanovenia § 243a ods. 2, in fine O.s.p. (arg. „dokazovanie však nevykonáva“).

K odňatiu možnosti žalobcov pred súdom konať malo podľa ich názoru dôjsť aj tým, že súdy nevyhoveli nimi podanými návrhmi na vykonanie dokazovania (výsluch JUDr. L. C., notárky, výsluch Ing. D. K. a Ing. D. K.).

Súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania. Najvyšší súd Slovenskej republiky to vyjadril už v rozhodnutí uverejnenom v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 37/1993, v ktorom zaujal názor, že prípadné nevykonanie určitého dôkazu môže mať na následok neúplnosť skutkových zistení (vedúce k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), nie však procesnú vadu v zmysle § 237 O.s.p. K rovnakému záveru dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v rozhodnutí uverejnenom v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 125/1999, v ktorom uviedol, že nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm.f/ O.s.p., lebo samo osebe neznamená odňatie možnosti pred súdom konať. Pri úvahe o tom, ktoré navrhované dôkazy vykoná, súd berie na zreteľ, preukázaniu ktorej konkrétnej skutkovej okolnosti je dôkaz navrhovaný. Súd nevykoná dôkazy, ktoré nie sú pre posúdenie veci relevantné a nemôžu smerovať k zisteniu skutočností predvídaných skutkovou podstatou právnej normy, ktorú treba na danú vec aplikovať.

Zo zápisnice o pojednávaní pred prvostupňovým súdom zo dňa 25. júna 2009 je zrejmé (č.l. 447), že po zákonom poučení podľa § 120 ods. 4 O.s.p. zástupca žalobcov 1/, 2/ nenavrhol vo veci doplniť dokazovanie. Súdom so zreteľom na to nemožno vytknúť, že nevyhoveli všetkým návrhom na vykonanie dokazovania. Z týchto dôvodov dospel dovolací

súd k záveru, že nevykonaním navrhovaných dôkazov (žiadne neboli navrhované) nebola žalobcom odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm.f/ O.s.p.).

Odňatiu možnosti žalobcom pred súdom konať malo podľa ich názoru dôjsť aj tým, že odvolací súd nenariadil pojednávanie, nepredvolal žalobcov a nezopakoval dokazovanie.

Podľa § 214 ods. 1 O.s.p. na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania, c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

Podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

Dohovor o ľudských právach a základných slobodách nevyžaduje a ani z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva nemožno vysledovať, že by sa malo na všetkých súdnych inštanciách pojednávanie vykonať verejne. Ak teda rozhodoval súd prvého stupňa na pojednávaní, odvolací súd v zásade nemusí nariadiť pojednávanie. Odvolací súd môže rozhodnúť bez nariadenia pojednávania, len ak je rozhodnutie nesprávne výlučne po právnej stránke. Odvolací súd však vždy môže nariadiť pojednávanie, ak to považuje za potrebné. Bez pojednávania nemôže odvolací súd meritórne rozhodnúť veci, ak :

- zistí, že je potrebné na účely správneho zistenia skutkového stavu vykonať

(zopakovať) dôkazy,

- ak súd prvého stupňa rozhodol bez pojednávania,
- ak to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

Je na úvahe odvolacieho senátu, v ktorých prípadoch to ďalej bude považovať za potrebné. V zákone nie je možné kauzisticky vypočítať všetky možné situácie, ktoré môžu v súdnej praxi nastať a práve naopak tým, že sa ponechá otázka nariadenia pojednávania na rozhodnutí súdu v porovnaní so striktnou normatívnou úpravou, takáto úprava bude v súlade s materiálnou stránkou právneho štátu. Ako je zrejmé z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, tento sa stotožnil so skutkovými aj právnymi závermi súdu prvého stupňa, ako aj právnym posúdením veci, čiže nebolo potrebné v danom prípade zopakovať alebo doplniť dokazovanie. Verejné prejednanie veci bolo na súde prvého stupňa, čiže je tu garantované

právo účastníka na verejné prejednanie veci a ako je zrejmé z obsahu spisu, nie je tu dôležitý verejný záujem, z dôvodu ktorého by malo byť nariadené odvolacie pojednávanie. Tým, že odvolací súd vo veci nenariadil pojednávanie, nepredvolal žalobcov v súlade s ustanovením § 214 ods. 1, 2 O.s.p. svojím postupom a konaním neodňal žalobcom 1/, 2/ konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p.

Nakoľko prípustnosť dovolania žalobcov nemožno vyvodit' z ustanovenia § 238 O.s.p., ani z § 237 O.s.p., odmietol Najvyšší súd Slovenskej republiky ich dovolanie v súlade s ustanovením § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní neboli žalobcovia úspešní a právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo žalovaným 1/ až 4/ (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalovaným 1/ až 4/ náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nebol podaný návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. januára 2011

JUDr. Jozef Kolcun, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Jarmila Uhlířová

